

МЕДИЈА ЦЕНТАР
ОДБРАНА

Специјални прилог 122

СРБИЈА ЛЕТИ

Куда на летовање ове године?

ОДМОР У СРБИЈИ

Србија је атрактивна јер има и језера и реке, и планине и шуме, и пустиње и прашуме, и цркве и манастире... Србија има Фрушку гору – уместо Атоске, Палић – уместо Женевског језера, Копаник – уместо Кицбила... Србија има бање и термалне изворе у којима су, својевремено, боравиле и царске и краљевске главе.

Из године у годину све мање новца имамо за летовање у иностранству. Ипак, просечни „отац“ (или „мајка“) породице у Србији још се не предаје. За море, по традицији, мора да буде. Баш као и за школу у септембру, за славу, кад јој дође време, или за новогодишње празнике. То су дани за које мора „да се има“.

Кад крену „летњи каравани“, кад путеви према Грчкој постану тесни за све који журе ка земљи на три мора, кад „бели и напети“ кренемо ка ужареним плажама у Турској, Египту, Тунису, Шпанији... на којима, због све врелијег сунца и не проводимо више од неколико сати дневно, неретко помислимо да је и у Србији лепо, па можда и лепше, да и Србија има шта да нам понуди током најтоплијих летњих месеци.

Будимо искрени и одговоримо на једно од оних питања која себи, по праву, не

желимо да поставимо. Да ли смо на летовање у иностранство отишли да бисмо доживели нешто ново или смо подлегли притиску околине и напустили земљу само да бисмо колегама на послу, комшијама и пријатељима рекли како смо и ове године (обавезно за не тако велике паре) уживали у излежавању под врелим сунцем? И да је прави одмор само онај ван града, односно државе у којој живимо?

Сећам се колегинице која је, још почетком овог века, када српска престоница није била „мека за туристе“ и „рај за љубитеље историје и градског ноћног живота“, уочи летњих месеци одлучила да свој годишњи одмор проведе баш у Београду. Уверавала нас је, још тада, да и Србија има шта да понуди, да у Београду има много тога што вреди видети и што, оптерећени послом и свакодневним обавезама, једноставно мимоилазимо, без интересовања и зна-
тижеље. Нисмо баш били одушевљени

њеном идејом. Осим Аде

Циганлије и Калемегда-

на, сматрали смо,

у Београду

нема шта

да се

види. Понека занимљива кафана у Скадарлији, понеки музеј и то је то... Србија нема море, а без мора, пешчаних плажа, сунцобрана, лежаљки и ледених коктела, нема летовања.

Данас сам убеђен да је колегиница била у праву. Мада, данас је лако бити уверен у то. Јер готово свакодневно на улицама престонице, али и других градова Србије, виђамо преплануле туристе не само из суседних земаља и региона, већ и из далеке Кине, Јапана и Кореје, Аустралије, Шпаније, Шведске, Данске, Норвешке...

Ту су јер имају шта да виде и шта да доживе. Србија је атрактивна јер има и језера и реке, и планине и шуме, и пустиње и прашуме, и цркве и манастире... Србија има Фрушку гору – уместо Атоске, Палић – уместо Женевског језера, Копаник – уместо Кицбила... Србија има бање и термалне изворе у којима су, својевремено, боравиле и царске и краљевске главе.

Најзад, Србија, али и Европа, има Београд – поред Париза, Лондона, Барселоне, Рима...

Па шта је то понудила Туристичка организација Србије својим грађанима за ово лето? У овом додатку не може бити речи о свему што Србија има, па ћемо се ограничити на бање, језера и кампове, претпостављајући да је то оно што нас лети највише интересује. Уместо мора. ■

Д. ГЛИШИЋ

Туристичка организација Србије

ЗА СВАКОГ ПО НЕШТО

Најпосећеније дестинације у земљи у летњем периоду су, поред градских центара (Београд, Нови Сад, Суботица, Ниш Крагујевац, махом због великих манифестација и догађаја), и бањска места (Врњачка бања, Сокобања, Буковичка бања, Палић...), планине (Златибор, Тара, Копаоник), излетишта поред река и језера (Борско језеро, Сребрно језеро, Бела црква, Дрина)

Према званичним подацима Републичког завода за статистику, прошле године, између јуна и септембра, дакле током летњих месеци, у Србији је боравило 463.000 домаћих туриста, што је 40 одсто од њиховог укупног броја забележеног 2014. године. Домаћи гости су тада остварили 1.710.000 ноћења, што такође чини 43 одсто укупног броја ноћења домаћих туриста.

Најпосећеније дестинације у земљи у том периоду биле су, поред градских центара (Београд, Нови Сад, Суботица, Ниш Крагујевац, махом због великих манифестација и догађаја), и бањска места (Врњачка бања, Сокобања, Буковичка бања, Палић...), планине (Златибор, Тара, Копаоник), излетишта поред река и језера (Борско језеро, Сребрно језеро, Бела Црква, Дрина).

Од Сандре Влатковић, ПР менаџера Туристичке организације Србије, сазнали смо да је, с циљем привлачења већег броја домаћих туриста, Туристичка организација Србије покренула кампању „Моја Србија“, која је наишла на широки одзив не само грађана Србије, већ и државних власти.

– Након успешне зимске кампање, ова година почела је са повећањем броја домаћих туриста и то у периоду јануар–април за 9 одсто, што је прво такво повећање од 2008. године – каже Сандра Влатковић. – То је подстакло ТОС да појача активности на промоцији туристичке понуде намењене домаћим туристима. У сарадњи са партнерима на локалном нивоу, туристичким

организацијама, Удружењем „Србија за младе“, Удружењем бања Србије, ЈП Скијалишта Србије, YUTA и Удружењем хотелијера и ресторатера Србије ХОРЕС, у десет градова Србије, ТОС представља туристичку понуду наше земље и позива домаће госте да свој одмор или део одмора проведу у својој земљи.

Кампања „Моја Србија“ састоји се из неколико елемената. Ту је најпре изложба „МОЈА СРБИЈА – OUTDOOR SERBIA“ у оквиру Миксер фестивала (3. до 7. јуна), а затим и промотивни караван који ће, од 12. јуна до 11. јула, обићи десет градова Србије. Наравно, организују се и медијске и онлајн кампање.

– Промотивни караван осмишљен је тако да се, у сарадњи са локалним туристичким организацијама градова у којима се организује промоција и осталим партнерима у кампањи, на централним трговима анимацијом, музиком, брендираним возилима и путовима, промотивним материјалима, наградним квизовима знања и дегустацијом карактеристичних локалних специјалитета представља

ве дестинације широм наше земље. У оквиру каравана представиће се дестинације домаћини, али и оне локалне туристичке организације које гравитирају ка граду домаћину, како бисмо објединили регионалну понуду, а све у контексту груписања дестинација према програму „52 викенда у Србији“ – каже Сандра Влатковић.

Караван је кренуо из Ужица 12. јуна, када је организована и промотивна презентација на Тргу Републике у Београду. Пре Београда и Ужица, тог дана караван је посетио и Нови Пазар. Од 19. до 20. јуна караван ТОС боравио је у Нишу и Лесковцу, 26. и 27. био је у Суботици и Новом Саду. Првог викенда у јулу посетиће Чачак и Краљево, а 10. и 11. штандови Каравана ТОС биће у Крагујевцу и Београду. ■

БОРСКО ЈЕЗЕРО

Борско језеро је настало 1959. године подизањем бране и акумулацијом вода речице Ваља Жони, Марецове реке и дела слива Злотске реке. Језеро се налази у подножју планине Црни врх. Вода тог вештачког језера намењена је, пре свега, погонима Рударско-топионичарског басена Бор, али и развоју туризма. Захвата површину од 30 хектара, а дубина језера достиже и 52 метра. Обала језера је ситно разуђена и стеновита.

Преко лета велики број Борана и туриста из региона проводи дане на Борском језеру. Језеро са чистом, бистро прозирном планинском водом, омиљено је састајалиште спортских риболоваца. Сваке године у језеро се пусти неколико тона рибље млађи. У току сезоне, која траје од почетка маја до краја септембра, температура воде

достиге и 26 степени, што је идеално за купање.

Борско језеро окружено је листопадним и четинарским шумама, природним зеленим пропланцима и ливадама уз надморску висину од 438 метара. На обали језера изграђена су три хотела и виле, док је на око 200 метара од језера саграђено неколико великих викенд-насеља. Туристима је на располагању и ауто-камп капацитета око 300 приколица.

На Борском језеру изграђене су четири веће плаже и велики број мањих. Најпосећеније су Главна плажа, Тропски бар, Савача и плажа у кампу. Најинтересантнији садржаји на води углавном су на Главној плажи, док Тропски бар најчешће посећују туристи млађих генерација. Купачи на Главној плажи у току целе сезоне су под надзором спасилаца.

Током целе летње сезоне спортистима је на располагању комплекс

спортских терена код хотела „Језеро“. Комплекс садржи терене за кошарку, фудбал, рукомет, одбојку, тенис и одбојку на песку.

Онима који воле шетњу или вожњу бицикла на располагању су трим-стазе око целог језера. Стазе полазе од плаже Тропски бар, пролазе поред хотела „Језеро“, Главне плаже, хотела „Металург“, ауто-кампа, различите четинарске и листопадне шуме, пашњаке и ливаде и завршавају се код бране на Борском језеру. Такође, стазе излазе и на трасу Црновршке пруге којом се може стићи до Бора. На Главној плажи могуће је изнајмљивање чамаца и педалина, као и коришћење разних других садржаја на води.

У хотелу „Језеро“ током целе године туристима су на располагању модерна куглана, билијар сала, кароке соба, сауна, фризерски салон и разни други услужни и забавни садржаји. ■

СРБИЈА ЛЕТИ

СРЕБРНО ЈЕЗЕРО

Сребрно језеро налази се на десној обали Дунава и чини њен давнашњи речни ток који је у данашње време затворен преградним бранама на почетку и на крају језера. Језеро се налази на рејону Браничевског округа, на два и по километра од Великог Градишта. Просечна ширина језера је око 298 м, а просечна дужина 13,5 км. Сребрно језеро је у пространој долини Дунава, али је окружено брдима надморске висине око 280

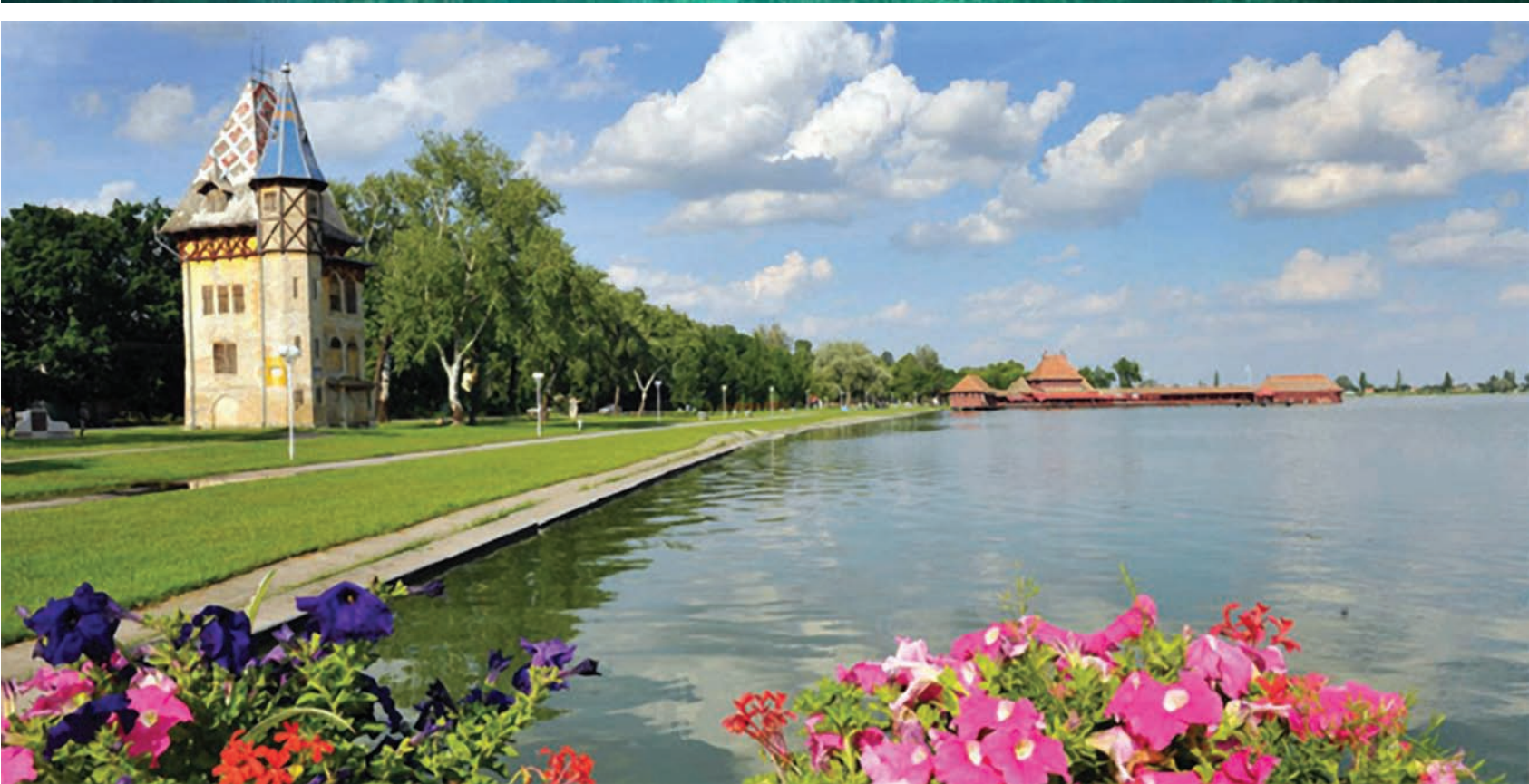
метара идући ка северу (брдо Горица), 360 метара ка југу (брдо Липовача) и западни део долине заклоњен је Великим брдом и врхом Анатема на 324 метра надморске висине. Ушће реке Пек у Дунав, чувено по свом обратном току у време високог водостаја, налази се јужно од Сребрног језера. У непосредној близини су и историјска археолошка налазишта средњовековних градова Голубачка тврђава и Рамска тврђава, као и извор Хајдучка вода.

Сребрно језеро рекламирано је и као „српско море“. Језеро има хотел, неколико ресторана и Т-пансиона, викенд-насеља и најпространији ауто-камп парк у земљи. Пространство овог комплекса простире се на око 320 хектара. Обухвата апартманско насеље, виле, аквапарк, туристички брод, ресторан, кафе, тениске терене, марину и зоне забаве, рекреације и здравља. ■

СРБИЈА ЛЕТИ

ПАЛИЋКО ЈЕЗЕРО

Палићко језеро се налази на северу Србије, на око 8 километара од Суботице. Баш због тога, језеро је једна од главних туристичких дестинација Војводине.

Површина језера износи око 4,7 квадратних километара. Дубина варира, али у просеку износи око 2 метра. Највећа дубина је око 3 и по метра. Језеро је подељено на четири сектора и веома је богато.

У сезони температура воде износи од 18 до 25 °C. Иако је вода иначе хладна, због релативно мале дубине, довољно је само неколико сунчаних топлих дана да се језеро загреје и да буде погодно и пријатно за купање. Употреба моторних чамаца није дозвољена.

Обала језера дуга око је 17 км и целом својом дужином је уређена. Први писани документи о језеру потичу из 15. века, а још крајем 18. века знало се да језерска вода и муљ имају лековита својства. Према идеји лекара из Суботице, 1845. најпре је изградњена гостионица „Доња тршчара“, што је био темељ за изградњу Купалишта и Бање. Свој процват Палић доживљава након отварања пруге Будимпешта–Земун 1883. и трамвајске линије до Суботице 1897. године.

Језеро је атрактивно пре свега купачима, али нуди и друге видове забаве, спортске активности и обилазак резервата природе, посматрање птица, пешачке туре и фото-сафари. Обала је веома привлачна због пешчаних спрудова, стаза за бициклисте и полигона за учење вожње. Центар пружа

и могућности за лечење и опоравак. Језерско блато је богато важним минералима са лековитим особинама.

Због своје геолошко-еколошке вредности Палићко језеро је заштићено подручје и има ранг парка природе. Флору карактеришу акватичне врсте, а пронађена је и ретка врста орхидеја – мочварни кацун. У језеру живи 19 врста риба, међу којима су: штука, чиков, смуђ, шаран, сиви и бели толстолобик.

На подручју Палићког језера забележено је 207 врста птица, од којих се 101 врста гнезди. Пет врста налази се на листи угрожених птица у свету, 48 врста угрожено је у Европи, 4 имају мали ареал у свету, 86 је угрожено и ретко у Србији, док 63 врста има еколошки или неки други значај. ■

СРБИЈА ЛЕТИ

БЕЛОЦРКВАНСКА ЈЕЗЕРА

Шест чистих белоцркванских језера привлаче људе жељне опуштања на урбаним и потпуно дивљим осамљеним плажама. Надамак града налази се специјални резерват природе „Делиблатска пешчара“. Дине досежу висину и до 200 метара, па се тај чудесни предео често назива европска Сахара.

Главно језеро налази се на 800 м од центра града. Најстарије и најурбаније језеро окружено је плажама: главна плажа са бетонским кејом и тушевима, шљунковита дечија плажа, осветљено пливалиште са скакаони-

цом, бетонско-шљунковита плажа једриличарског клуба... Језеро располаже разноврсним смештајним капацитетима, а током летње сезоне дуж обале раде многобројни угоститељски објекти. Лети се организују школе пливања, рођења и једрења.

Врачевгајско језеро има камп са педесетак камп јединица и три бунгалова за смештај, а гостима су на располагању ресторан и кафић на самој обали. Плажа је шљунковита, опремљена лежаљкама и сунцобранима, а

љулашке, клацкалице и тобоган уживање су за најмлађе госте.

Језеро Шљункара је највеће и познато је по широкој плажи опремљеној тушевима и лежаљкама. У позадини плаже налази се кафић са брзом храном, а ово језеро има и острво. Поред уређене плаже, гостима су на располагању за купање и мале увале, са нетакнутом природом.

Шаранско језеро није урбанизовано и представља рај за риболовце. Препоручује се гостима који желе мир и уживање у природном окружењу овог језера. ■

СРБИЈА ЛЕТИ

БАЊЕ СУ НАШЕ МОРЕ

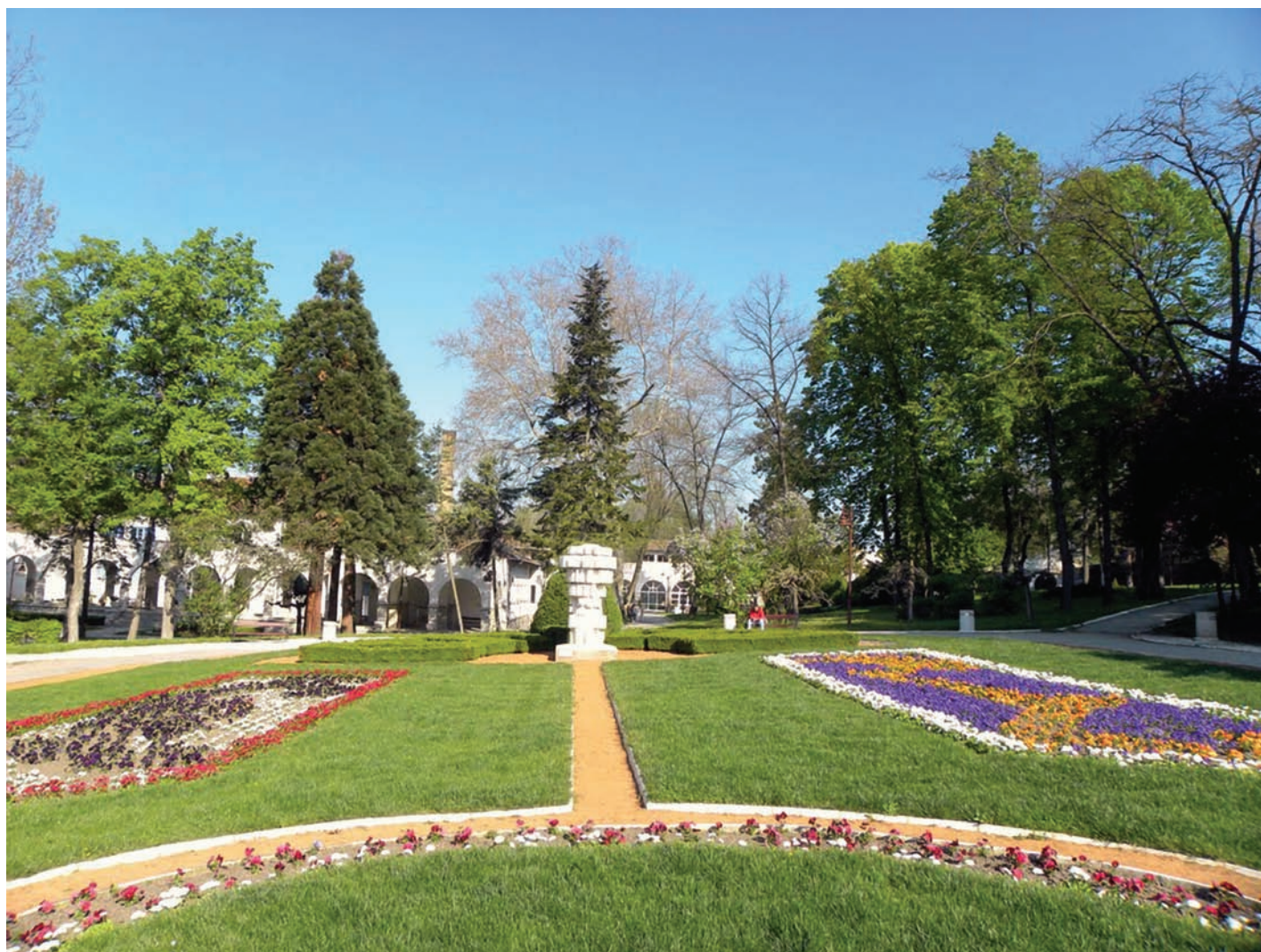

Бањски туризам је стари, али аутентичан производ Србије, који одговара великом броју корисника и почива на веома разноврсној употреби природних лековитих чинилаца (најчешће термоминералних вода), али и многих других знања и вештина које се примењују у неговању тела и душе савременог човека. Велнес процедуре почивају на одавно познатим

вредностима термоминералних вода, пелоида, гасова и климата, а примењују се ради релаксације, обнове енергије, психофизичког опоравка, отклањања лоших навика, ослобађања од стресова а често и лечења од различитих болести, које у данашње време оштећују здравље и смањују квалитет живота.

Србија је земља са дугом традицијом и великим искуством у примени

разноврсних бањских третмана. Бање су се континуирано прилагођавале специфичним потребама различитих генерација и данас представљају туристичка места у очуваној природној средини, посећена током целе године, са довољно забаве, где све више, ради одмора и опоравка, долазе и млади и здрави. ■

БУКОВИЧКА БАЊА

У подножју планине Букуља, у Аранђеловцу, налази се „Буковичка бања“. До ње се долази ауто-путем Београд–Ниш, преко Младеновца и Орашца. Поред четири извора хладне минералне воде температуре 13–14 °С, постоји и хипотермални извор са температуром воде од 25 °С.

Препоручује се за лечење болести гастроинтестиналног система, обољења хепатобилијарног система и панкреаса, болести метаболизма и шећерне болести, болести уринарног и респираторног система, реуматских обољења, поремећаја и обољења пери-

ферне циркулације и коштано-зглобног система.

Лечење се спроводи у Специјалној болници за рехабилитацију „Буковичка бања“ пијењем минералних вода, купањем у затвореном терапијском базену или кадама са подводном масажом у термоминералној води, применом облога од глине, уз све друге физикалне процедуре: електро, механо, магнето, кинези, ласер.

Парк који је украшен цветним алејама ретких биљака такође је и отворени музеј скулптура са радовима познатих српских и страних вајара. Изложба „Мермерни звуци“ нуди разноврсне културно-забавне садржаје: оперске и

балетске вечери, позоришне представе, филмске пројекције, књижевне вечери, изложбе слика и концерте. Околна села богата су ловном дивљачи, а језеро Гараси на другој страни Букуље прави је рај за риболовце.

Бања располаже спортским халама, теренима за велике и мале спортове, аутоматским стрелиштем, отвореним базеном са минералном водом, затвореним базеном у хотелу „Извор“. У парку се налази трим-стаза, а од хотела „Извор“ води обележена пешачка стаза преко Букуље до Венчаца. Хотел „Извор“ располаже и савременим аквапарком. ■

ВРАЊСКА БАЊА

Само десет километара од Врања, на надморској висини од 380 метара, налази се Врањска Бања, са умереноконтиненталном климом. До ње се стиже ауто-путем Београд–Ниш–Скопље.

Према својим физичко-хемијским одликама њене воде припадају категорији натријум-хидрокарбонатних, сулфатних флуоридних и сулфатних хипертерми. Од гасова знатна је количина раствореног водоник-сулфида, што те воде сврстава у сулфидне минералне воде (најлековитије у балне-

отерапијском погледу). Температура тих вода износи од 92 до 96 °С, а у виду прегрејане паре достиже температуру од 110 °С.

Препоручује се за лечење реуматских обољења (сви облици реуматизма), болести локомоторног апарата, неуролошких, кожных и гинеколошких обољења. Комплетан балнео-физикални третман подразумева електротерапију, кинезитерапију, масажу (ручну и апаратурну), купање у терапијским базенима и кадама, хидромасажу и апликацију пелоида. Лечење се обавља под двадесетчетворочасовним надзо-

ром стручног медицинског особља, свих седам дана у недељи.

У Врању се налазе Народни музеј, Харемлук и кућа Боре Станковића, а постоји могућност излета до Власинског језера и манастира Св. Отац Прохор Пчињски. Врањску Бању окружују обронци планине Бесна кобила, обрасли густом вегетацијом, где је лети погодно за шетње, а зими за санкање и скијање.

Околина пружа могућности за лов, риболов и организовање пешачких и бицикличких тура. ■

СРБИЈА ЛЕТИ

ВРЊАЧКА БАЊА

Најпознатија српска бања налази се у централном делу Србије, 200 км јужно од Београда. Смештена је на обронцима планине Гоч и у долинама Врњачке и Липовачке реке. Одликује је умереноконтинентална клима. До града Врњачка Бања може се доћи магистралним путем Београд–Краљево и ауто-путем Београд–Ниш–Скопље, преко Појата.

У Врњачкој Бањи лечили су се још стари Римљани, о чему сведочи оближњи локалитет Фонс Романус. Модерно лечилиште обнародована је у лето 1869. године, када је и званично отворена прва сезона. Данас се користи чак седам лековитих извора. То су Топла вода, Слатина, Снежник, Језеро, Борјак, Бели извор и Врњачко врело.

Понос града Врњачка Бања је здање „Замак културе“, некадашњи летњиковица генерала Белимарковића, изграђен крајем 19. века. Символ бање и најчешћи мотив разгледница јесте термално купатило, са великом цвет-

ном рунделом у средишту парка. Заштитни знак су и пространи паркови европске вртне архитектуре, у којима се налази и нови јапански врт.

Од самог оснивања у бању се долазило на лечење и ојачавање, али и на весела дружења. Традиција одржавања балова и кермеса одржала се до данас. Најбољи репрезент тог духа је Врњачки карневал, који се традиционално одржава средином јула. Не треба заборавити ни стару градску причу о љубави коју је прекинуо Први светски рат. Иако се у граду прича о официру Рељи, кога је ратни вихор 1915. однео у Грчку, где је заволео другу девојку и њоме се оженио, и његовој бившој, која га никада није заборавила, верује се да стотине катанца на локалном мосту сведоче о сличним причама многих. Не само ратом прекинутих љубави.

Препоручује се за лечење дијабетеса, стања после прележане жутице, болести жучне кесе и жучних путева,

обољења панкреаса, чира желуца и дванаестопалачног црева, неинфективних обољења танког и дебелог црева, обољења органа за варење, стања после хируршког одстрањивања жучне кесе, стања после ресекције једњачке, желуца и црева, хроничних гинеколошких обољења и стерилитета, инфекција бубрежне карлице, мокраћне бешике и мокраћних путева и реуматских болести.

Специјална болница „Меркур“ најсавременији је здравствени центар за дијагностику, превенцију, лечење и рехабилитацију болести органа за варење, шећерне болести и болести коштано-зглобног система. У оквиру „Меркура“ отворен је Центар медицинске естетике, у чијој понуди су програми балансирања телесне масе, преобликовања тела, антицелулит и релакс програми.

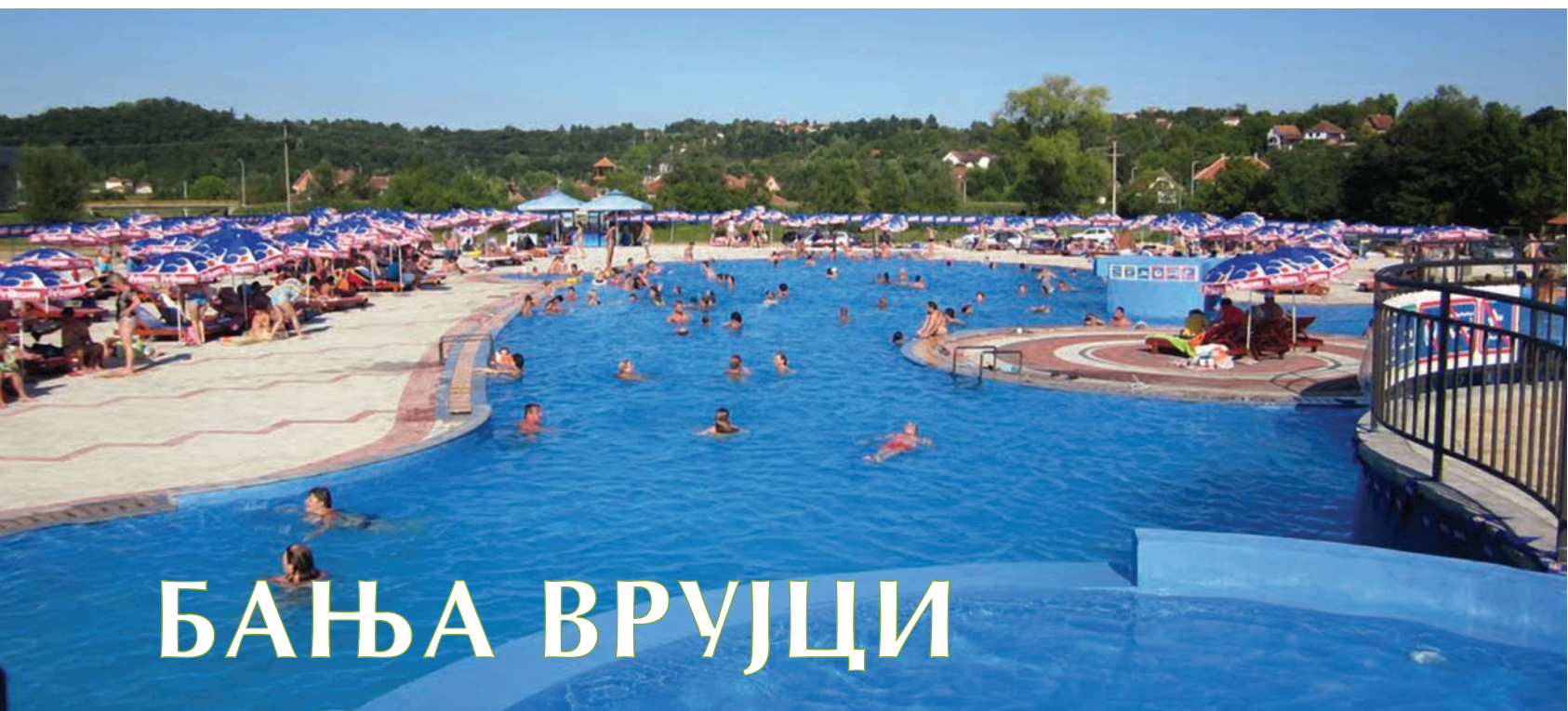
У Врњачкој Бањи одржавају се бројне приредбе и манифестације, као

што су Врњачке културне свечаности, Фестивал филског сценарија, Велики међународни врњачки карневал, Фестивал књиге, Дани Данила Бате Стојковића...

Гости могу организовано да посе-те оближње манастире Студеницу, Љубостињу, Жичу, Градац, Сопоћане, Ђурђево ступове, као и остатке тврђава Рас, Маглич, Брвеник и Козник.

У месту постоје велике могућности за спортски туризам. Спортско-рекреативни центар „Рај” располаже са три травната фудбалска терена и атлетском стазом, а ту су и терени за мале спортове и базени. Ски-стаза на Гочу зими привлачи велики број љубитеља зимских спортова. Сви гости после здравствених третмана имају прилику да се опусте и уживају у велнес центру „Фонс Романус”, аквацентру и фитнес центру. ■

БАЊА ВРУЈЦИ

Налази се у подножју планина Суворбор и Маљен, у долини реке Топлице. Врујци имају благу умереноконтиненталну климу и леже на надморској висини од 179 до 252 метра. До Врујаца се стиже Ибарском магистралом, односно путем Београд–Ваљево. Термалне воде у бањи (28 °C) садрже калијум, магнезијум и селен. Поред тога, бања је богата пелоидом – лековитим блатом које се користи у виду облога.

Повољно делује у лечењу хроничног реуматизма, повишеног крвног притиска, малокрвности, неурастеније, гинеколошких обољења, очних болести. Рехабилитациони центар пружа комплетан здравствени третман: кинезитерапију, хидротерапију, електротерапију и терапију блатом.

Терапије се спровode и у кадама са подводном масажом, сауном и базеном са проточном термоминералном водом из сопствене бушотине.

Недалеко су село Струганик са родном кућом војводе Живојина Мишића, манастир Боговађа, Бранковина, Мионица и Ваљево са својом богатом историјском и културном баштином.

Околина Врујаца одликује се живописним пејзажом и шумама разноврсног састава. Ваљевске планине пружају услове за лов, а реке Топлица, Колубара и Лепеница за риболов. Тамошња домаћинства баве се сеоским туризмом.

Хотел „Врујци“ има затворени и три отворена базена са термалном водом, теретану, ђакузи, сауну, трим-кабинет, фудбалске терене, тениске и терене за мале спортове, што бању чини погодном за припреме спортиста. ■

БАЊА ВРДНИК

Налази се у средишњем делу Срема, у оквиру Националног парка „Фрушка гора“, на надморској висини од 240 метара. Бања је удаљена од Београда 74 км, а од Новог Сада 24 километра. Клима је умерено-континентална, са сунчаним и топлим данима и дугом инсолацијом од 2.200 часова годишње.

Термоминерална вода је константне температуре 32,5 °С. Балнеологија воду такве температуре сврстава у хипотермалне, са широким спектром позитивног деловања на људски организам. Чист ваздух са великом концентрацијом озона ту бању сврстава и у групу ваздушних бања. У њој се лече сви облици реуматских и невролошких обољења, све дегенеративне болести локомоторног система, запаљењски реуматизам у фази ремисије, ванзглобни реуматизам, повреде

меких ткива, посттрауматска стања екстремитета, мултипла склероза, реуматоидни артритис, стања после цереброваскуларних инсульта, болни синдроми, периферне одузетости, спортске повреде, реконвалесцентна стања.

У Специјалној болници за рехабилитацију „Термал“ лечење се спроводи савременом, врхунском опремом за пружање свих метода физикалне медицине и рехабилитације (хидротерапија, електротерапија, кинезитерапија, парафин, криотерапија...), са стручним тимом лекара специјалиста физикалне медицине и рехабилитације, те акупунктуролога, виших и средњих физиотерапеута и медицинских сестара.

У Врднику се налазе манастир Раваница и Врдничка кула – локалитет из римског доба, а на Фрушкој гори је

још 16 манастира, који својом лепотом, значајем и вредношћу културног блага, привлаче бројне госте. У непосредној близини су археолошко налазиште Сирмијум, Петроварадин са импозантном тврђавом и Сремски Карловци са чувеном Патријаршијом и винским подрумима.

Посетиоцима бање пружа се могућност коришћења отвореног олимпијског базена, затворених база-на, сауна и фитнес сале. ■

ГАМЗИГРАДСКА БАЊА

Налази се у источној Србији, 220 км југоисточно од Београда, а 11 км западно од Зајечара, на самој обали реке Црни Тимок. Под утицајем је континенталне климе, с тим што микроклима има и одлике потпланинског поднебља. До ње се долази ауто-

путем Београд–Параћин, Параћин–Зајечар или Ниш–Зајечар. Садржи више извора термоминералних вода температуре 42 °С са дубине од 303 метра, који се користе у лечењу обољења периферних крвних судова, вибрационе болести, рехабилитација болести везивног ткива, зглобних и ванзглобних облика реуматизма, ортопедских болести, посттрауматских стања, анормалија дечјег узраста, невролошких и гинеколошких обољења.

Лечење се обавља у специјалној болници за рехабилитацију „Гамзиград“ термоминералном

водом у галванским кадама, купкама, подводном масажом. Примењује се и електротерапија, фото-терапија, кинези и термо терапије и терапија хипербаричном оксигенацијом.

У близини се налазе остаци царског двора Феликс Ромулијана, са добро очуваним вишебојним подним мозаиком. За госте постоји могућност организовања излета до Злотских пећина, Рајачких пимница, планине Ртањ, манастира Суворбор и Грлишког манастира.

Гамзиградска Бања има изванредне услове за припрему спортиста. Ту су затворени базени, теретана, фудбалски терен, терени за мале спортове и тениски терени. У току припрема спортисти су под стручним надзором лекара спортске медицине. Бања пружа изузетно добре услове за рекреативну наставу. ■

Снимила С. САВИЋ

СОКОБАЊА

Крајем 19. и почетком 20. века Сокобања је била стециште српског племства и боема. Носи име по средњовековном утврђењу Сокоград, а најстарија бањска грађевина и понос града је стари турски амам подигнут на два термоминерална извора која су се користила још у доба старог Рима. Налази се у југоисточној Србији, између планина Озрен и Ртањ, на обалама реке Моравице и на надморској висини од 400 метара. Од Београда је удаљена 230 километара. Клима је умереноконтинентална. До ње се може стићи ауто-путем Београд–Ниш.

Природни лековити фактори Сокобање су термоминерални извори (температуре од 28 °С до 45,5 °С), који се користе за купање и инхалације, те умереноконтинентална клима, коју одликују повољан атмосферски притисак и умерене падавине. Погодна клима и окрепљујућа вода Сокограда користе се за лечење болести дисајних органа код деце и одраслих, акутних и хроничних кардиоваскуларних болести, реуматских болести, посттрауматских стања, неуроза, Паркинсонове болести (лакши облици), стрес синдрома, психичке и физичке исцрпљености.

У Специјалној болници „Сокобања” обавља се превенција, дијагностика и лечење респираторних, кардиоваскуларних, локомоторних, реуматских и неуролошких обољења, те медицинска рехабилитација, пре свега код обољења респираторног система, затим повреда и обољења локомоторног система, реуматских обољења и медицинска рехабилитација деце. Болница располаже најсавременијом медицинском опремом и стручним кадром, а здравствени третмани спроводе се у садејству стручности, науке, савремених кретања и природних благодети, међу којима су свакако најзначајнији кристално чист ваздух, са негативном јонизацијом, и термоминералне воде.

Завичајни музеј има експонате из области археологије, етнологије и историје. Испред музеја је уређени амфитеатар, који се у летњој сезони користи за позоришне представе и књижевне вечери. Сокобања је током целе године место где се одржавају бројне спортске, културне и туристичке манифестације, као што су „Прва хармоника Србије“, Међународни салон еколошке карикатуре, Уметничка колонија „Соко-град“, „Златне руке Сокобање“, „Свети Јован Биљобер“, Бањско културно лето и друге. У околини се налазе бројна излетишта. Шумским и асфалтним стазама може се доћи до Оштре чуке, највишег врха Озрена. Озренским стазама долази се до манастира Јерменчић, Татомировог града и Озренске пећине. У близини

Снимила С. САВИЋ

је водопад Рипаљка, висине 11 м, који гради река Градашница. Сокобања располаже и савременим аква парком „Подина“.

Ту су још и Јошаничка Бања на обронцима Копаоника, са пет извора минералних вода, који се убрајају међу најтоплије у нашој земљи. Користе се за лечење реуматских обољења, стања након повреда и корективних оперативних захвата, обољења мишића, гастритиса, екцема и псоријазе. За госте постоји могућност организовања излета до манастира Студеница, Павлица, Градац, Сопоћани и Ђурђеви ступови. У околини бање постоји велики број пешачких стаза и стаза за планинарење, те уређених излетишта. У непосредној близини (24 км) налази се и туристички центар и Национални парк „Копаоник“.

На крају спомињемо Бању Ковиљачу, Матарушку Бању, Нишку Бању, Овчар Бању, Паланачки Кисељак, Пролом Бању, Прибојску Бању, Стари Сланкамен... ■

НИШКА БАЊА

Свега десет километара од Ниша, на путу према Софији, ушушкана у јужном делу Нишке котлине, под шумовитим Коритником, високим до 808 метара, налази се бисерна Нишка Бања, летовалиште Цара Константина. Са севера, Нишка Бања је окружена масивом Сврљишких планина и Сврљишком клисуром, док је са источне и западне стране отворен простор „докле поглед допире“.

Краљевство воде, мира, здравља и зеленила, лепоте и мерака, Нишка Бања запала је за око свим српским краљевима и ондашњој господи. Они којима лечење није било у првом плану окретали су се историјским знаменитостима којима Ниш и његова околнина одиста обилују. Гостима Нишке Бање све је на дохват руке. И Медијана, и Ђеле кула, и Чегар, и Нишка тврђава из 18. века, и Меморијални

комплекс „Црвени крст“. Близу је Сићевачка клисура, атрактивни кањон Нишаве са јединственом флором и фауном, а није далеко ни специјални резерват природе на Сувој планини...

Богата природним потенцијалима и историјским знаменитостима, Нишка Бања је, ипак, најпознатија по здравственом туризму. Стручни меди-

цински кадар броји педесетак људи који су у сваком тренутку доступни својим пацијентима током њиховог боравка у Бањи, где је све подређено пацијенту, односно госту. У Нишкој Бањи: се лече болести локомоторног апарата и респираторних органа, неуролошка обољења, болести метаболизма, кардиоваскуларне болести и гинеколошка обољења. Осим бројних програма лечења, у бањи можете користити и низ велнес и спа програма, који помажу телу и души да успоставе хармонију са природом и ослободе се стреса. У трци с временом најзанимљивији су свакако бројни релаксирајући програми: антиејџ, антистрес, хепи викенд и антицелулит програм, затим пакети који се састоје од масаже, ђакузија са термалном водом, разних ароматичних купки, финске и вибро сауне, као и козметички третмани.

На крају, кад се увере у гостопримство Нишлија и благодети Бање, гости схвате и зашто се од давнина верује да Нишка Бања подмлађује. ■

РАЈ ЗА КАМПЕРЕ

Шездесетих и седамдесетих година прошлог века камп приколице закачене за луксузније и јаче аутомобиле, или комби возила, рашириле су се Европом тражећи своје место под сунцем. Том, готово ултимативном захтеву одговориле су све, па и наша до скоро велика држава Југославија. Србија је и у том погледу заостајала, али је најзад, ухватила корак. И данас на подручју наше земље има неколико веома атрактивних урбанизованих кампинг насеља, са свим потребним пратећим хигијенским, културним и спортским садржајима. Али, оно што ове кампове чини атрактивнијим од оних у иностранству, јесте околина. Готово свако камп насеље налази се у близини историјски знаменитих дестинација, изузетних природних обележја.

Поред категоризованих кампова (од једне до четири звездице) намењених свим облицима камповања, ту су и кампинг одморишта (капацитет до 30 места) и кампиралишта у склопу постојећих бањско-лечилишних центара. ■

ЗАСАВИЦА

Камп „Засавица“ налази се 12 км јужно од ауто-пута Е-70 Београд–Загреб, 80 км западно од Београда и 62 км јужно од Новог Сада. Један је од најмлађих, али најмодернијих и најопремљенијих кампова у Србији, са капацитетом од 42 кампинг парцеле. Гости могу да уживају у прелепом амбијенту резервата Засавица и да искористе прилику да посети антички град Сирмијум (Сремска Митровица), једну од некадашње четири престонице Римског царства. ■

БЕЛА ЦРКВА

Камп „Белоцркванска језера“ налази се на обали Градског језера, само један километар од центра Беле Цркве, 100 километара источно од Београда, регионалним

путем 134, Ковин – Бела Црква. Камп је капацитета 100 кампинг јединица. Зелена оаза столетне шуме и мноштво спортско-рекреативних садржаја на обали језера одлике су овог кампа.

Осим Белоцркванских језера, у околини можете посетити старо утврђење Рам, археолошко налазиште Виминацијум, Делиблатску пешчару, Вршац, а скелом можете лако прећи на другу обалу Дунава и обићи Голубачку тврђаву и Национални парк Ђердап. У Белој Цркви се у јуну организује манифестација „Карневал цвећа“.

Камп „Бела Црква“ налази се на обали Врачевгајског језера, четири километра од центра Беле Цркве. Укупан капацитет кампа је 120 кампинг парцела, од којих је 85 стационарних, а 35 парцела слободних за нове посетиоце, као и три четворокреветна бунгалова. Камп представља туристичку атракцију јер је издвојен од урбане средине и практично сам располаже овим језером пружајући разне садржаје (ресторан, радња, дечија игралишта, терен за мали фудбал и одбојку, изнајмљивање педалина и чамаца). ■

СИЛВЕР ЛЕЈК

Камп „Силвер Лејк“ налази се код Великог Градишта, 110 км од Београда. Убраја се у ред најстаријих и највећих кампова у Србији, укупног капацитета од 210 кампинг парцела, односно 190 стационарних парцела и 20 парцела слободних за нове посетиоце. Налази се на атрактивној локацији, уз обалу уређеног и популарног Сребрног језера. Близина разних историјских локалитета, као што су Рамска и Голубачка тврђава, близина међународне Дунавске бицикличке руте Еуро-вело 6 и многе локалне манифестације могу да употпуне боравак у овом кампу. ■

ДУНАВ

Камп „Дунав“ налази се у Земуну, на самој обали Дунава, 10 км од Београда и само један километар од ауто-пута Е-75, излаз за Земун поље. Убраја се у ред мањих кампова, а одликује се прелепим положајем са погледом на Дунав и Београд. Намењен је превасходно туристима у транзиту. За оне који желе да посете главни град Србије, близна Београда је највећа погодност овог кампа. Камп располаже са 50 кампинг јединица, седам двокреветних бунгалова, као и три двокреветне и три трокреветне собе са купатилима у апартманском објекту. У кампу постоји ресторан са 40 места. ■

ВЛАСИНА

Камп „Власина“ смештен је на Власинском језеру на 1.213 м надморске висине. Од Београда је удаљен 350 км и до њега се долази ауто-путем Е-75 до Владичиног Хана, одакле је Власинско језеро удаљено 29 км. Камп омогућује смештај за све облике камповања. На Власини можете уживати у пределу изузетних одлика, богатој флори и фауни, и у прелепој нетакнутој природи. Постоје бројне могућности за активни одмор и спортове на води. ■

ЗЛАТИБОР

Камп „Златибор“ налази се на магистралном путу Е-763, недалеко од центра Златибора, у прелепој боровој шуми. Нов и квалитетно опремљен камп површине од 1,5 ха располаже са 50 кампинг места и модерно опремљеним објектом у оквиру кога се налази санитарни блок, летњиковац и кухиња. Опремљен је трокадером за пражњење хемијских тоалета и посебним простором за одлагање смећа. Поред прелепог окружења, овај камп има велику вредност и као транзитни камп на путу до Црне Горе. Посетиоци имају на располагању све благодати Златибора, од активног одмора и златиборских специјалитета до бројних могућности за дневне излете у околини (етно село Сирогојно, Стопића пећина, Кремна, Мокра гора, Шарганска осмица...). ■

ФРУШКА ГОРА

Еко-камп „Фрушка гора“ налази се у непосредној близини Сремских Карловаца, недалеко од излетишта Стражилово. Камп је лоциран на самом ободу Националног парка „Фру-

шка гора“ и представља први и једини еко-камп у Србији и једини у оквиру једног националног парка код нас. Капацитет кампа је 30 кампинг парцела за све

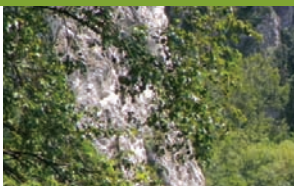
врсте камповања. Идеалан је за љубитеље природе и све оне који су у потрази за местима која нису звучно и светлосно загађена. Близина излетишта Стражилово и планине Фрушка гора омогућавају посетиоцима кампа бројне спортско-рекреативне активности у околини: пешачење, бициклизам, планинарење, разне спортове.

Посетиоци кампа на располагању имају и бројне културно-историјске споменике на Фрушкој гори, у Сремским Карловцима и оближњем Новом Саду. ■

ОВЧАР БАЊА

Камп „Овчар бања” налази се 160 км од Београда и 600 м од магистралног пута Е-760 који

повезује Чачак и Пожегу. Смештен је у заштићеном природном добру Овчарско-кабларска клисура где се налази и 10 манастира. У непосредној близини кампа је манастир Благовештење. Уз сам камп налази се отворени базен са минералном водом. ■

ПАЛИЋ

Кампинг одмориште „Палић” налази се на истоименом језеру, 100 м од обале језера и одлична је почетна тачка за упознавање Палића, Суботице и околине. Позиција и уређење кампинг простора омогућавају врло пријатан кампинг доживљај. Камп је погодан за транзитне туристе. У близини се налазе Парк природе „Палић” и зоолошки врт. ■

ДРИНА

Камп „Дрина“ налази се тик уз пут Бајина Башта – Перућац. Терен се простира према реци Дрини. У близини је језеро Перућац и Национални Парк Тара, пружајући прегршт могућности за активни одмор. У околини се налазе атрактивни туристички локалитети као што су манастир Рача, остаци града Солотника из 15. века, купалиште и средњовековна некропола „Мраморје“ у Перућцу, Спомен-дом пророка Тарабића у Кремнима, Шарганска осмица, Дрвенград у Мокрој гори и др.

Камп располаже са 30 кампинг парцела. ■

АКВАПАРК У ЈАГОДИНИ

Аквапарк у Јагодини налази се у најлепшем делу града, у оквиру спортско-туристичког комплекса Поток „Ђурђево брдо“. Има осам базена за спортске и рекреативне активности са воденим атракцијама за децу и систем тобогана укупне дужине око 550 метара.

Олимпијски базен је опремљен за одржавање пливачких и водерполо такмичења по ФИНА прописима. Ту је и екстремни тобоган висок 15 и дуг 150 метара. Спуштање с тог џина не препоручује се мекушцима.

У аквапарку се налазе и терени за мали фудбал, кошарку, рукомет, одбој-

ку и стони тенис. Наравно, постоји и кутак за децу, са љуљашкама и клацкалицама. У оквиру аквапарка налази се ресторан брзе хране и пет кафебарова. Цео простор осветљен је рефлекторима за одржавање ноћних спортских и културно-забавних манифестација.

Поред аквапарка су два бесплатна паркинга за 1.200 аутомобила.

Аквапарк у Јагодини отворен је јула 2007. године и први је у Србији. Налази се два километра од центра града, на површини од 3,5 хектара. ■

ПЕТРОЛЕНД

Само 110 километара од Београда, у Бачком Петровцу, налази се још један српски аквапарк. Као и аквапарк у Јагодини, и овај нуди уживање не само за децу већ и за њихове родитеље. У базену с таласима, захваљујући јединственој технологији, реткој не само у Србији већ и на Балкану, доживећете праве „морске таласе“ усред панонске равнице. У базену за релаксацију пронаћи ћете „водене душеке и лежаљке“ с водоскоком. Ту је и дивља река, којом ћете се спуштати као да сте на дринском рафтингу. Велики дечији базен дизајниран је за најмлађе, а у њиховом су друштву обично и најстарији, тако да ће и деке и баке наћи понешто за себе крај неколико мањих тобогана, водених млазница и дечијих кула.

Најважнији део Петроленда су свакако тобогани, мањи и већи, екстремнији и они који траже мање адреналина. Сваки је изазов за себе, тако

да петровачки Блек хол, Твистер, Крејзи Хорн... чине да се осећате као да сте у турским, грчким, или шпанским „највећим аквапарковима у Европи“. ■

БЕОГРАДСКО МОРЕ

Најзад, незаобилазно омиљено летовалиште не само грађана престонице већ и мештана гравитирајућих насеља свакако је Ада Циганлија. На реци Сави, у непосредној близини ушћа у Дунав, само четири километра удаљено од центра Београда, налази се негдашње острво, а сада полуострво, обрасло густом листопадном шумом, прошарано пропланцима и ливадама. Ада је постала највеће, најлепше и најпосећеније излетиште, купалиште и одмаралиште Београђана.

Неки хроничари назив овог острва проналазе у сложеници келтских речи синга (острво) и лиа (подводно земљиште), па се тако дошло до речи сингалија, од које ће у каснијој транскрипцији настати реч циганлија.

Аду су, као ретко природно богатство, запазили још Карађорђе и кнез Милош, па је 1821. проглашена за државно добро, што је и данас. Доња и горња преграда на рукавцу реке Саве изграђене су 1967. године, па је тако Београд добио јединствено језеро, дуго 4,2 км, са просечном ширином 200 и дубином 4–6 метара. У летњој сезони ту се дневно купа или на други начин рекреира и до 300.000 посетилаца. Укупна површина Аде Циганлије, са Адом Међицом и акваторијумом, износи 800 хектара.

Ада Циганлија је несумњиво и један од централних еколошких пунктова, јер захваљујући благотворној комбинацији утицаја водених површина и шумских комплекса има специфичну микроклиму, која се одликује повећаном влажношћу ваздуха и нешто нижим летњим дневним температурама у односу на већи део града. Ада Циганлија обилује животињским светом, при чему су најбројније заједнице птица, посебно дивљих патака и галебова, али и фазана и препелица. Ада је, такође, једно од ретких „градских“ места где још увек у природи можете видети срну или зеца.

Плажа око Савског језера у целисти је уређена и опремљена неопходним инфраструктурним објектима, па је једна од највећих и најлепших плажа на вештачким језерима у Европи. Вода Савског језера је топлија и чистија од речне, па је језеро погодно за масовну рекреацију. Савско језеро својим положајем, квалитетом воде, опремљеношћу објеката и дужином стаза омогућава врхунска такмичења на мирним водама. Ту се може пливати, веслати, возити кајак, играти ватерполо, изводити скокови у воду, једрити на дасци, па је на језеру одржано више светских и домаћих првенстава. На Ади Циганлији има и више од 50 различитих

спортских терена на отвореном, међу којима је и терен за голф и жичара за скијање на води. Постоје фудбалски, тениски, рукометни, одбојкашки и кошаркашки терени, као и игралишта за бејзбол, рагби и хокеј на трави. Ту су и терени за одбојку на песку и аквасоцер, а од екстремних спортова банџи џамп, вештачка стена и пеинтбол. За риболовце ту је и језеро Ада сафари.

Ада Циганлија је и културно-забавни центар Београда, посебно у летњем периоду. Организују се бројне манифестације у којима учествују најпознатији књижевници, драмски и естрадни уметници, културно-уметничка друштва, хорони, оркестри и аматери из разних области. Угостиољску понуду Аде чини више десетина ресторана у рустичном стилу, сплавова – ресторана и кућица на води, који својим садржајем чувају и негују бојемску традицију Београда. На улазу је паркинг за хиљаду возила и марина у Чукаричком рукавцу, погодна за пристајање чамаца, јахти и мањих бродова. Посетиоцима Аде Циганлије на располагању су и продавнице, простори за пикник, куглана, мини-голф, кочије са коњима, туристички возић, педалине и сандолине за возњу језером, као и еко-брод на електрични погон. ■